སློབ་ཚན་བཅུ་བཞི་པ། – Lesson 14

གྱོན་ཆས། – Clothing

After having studied this lesson…

1. You will be able to compare and contrast different types of clothing, Tibetan as well as Western, their materials and fabrics, their quality, and price and your preferences as well as be able to go to tailor or clothing store to order or buy a piece of cloth.

2. Using ཅང་ and ན་ཡང་ in the three times, you will be able to include the reason or contradiction in one and the same sentence when talking about familiar topics, such as renting a room, travelling, weather, food, shopping, and free time.

སྐྱེང་ཚོལ།

དབྲེན་ཇེ་བུ་མོ། ཅོ་ཅོ་ལགས། ང་ཕྱུ་པ་ཅིག་འཚོལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད། བྱས་ཙང་ཁྱེད་རང་ཚོའི་དེ་ལ་ཕྱུ་པ་འཚོམ་གྱི་ཡོད་རེད་པས།

འཚོམ་བཟོ་བ། ལགས་རེད། ང་ཚོས་འདི་ལ་བོད་ཆས་ཆ་ཚང་འཚོམ་གྱི་ཡོད་རེད། བུའི་ཕྱུ་པ་དང་། བུ་མོའི་ཕྱུ་པ་གཉིས་ཀ་འཚོམ་གྱི་རེད། མ་ཟད་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་ཀའི་ལོག་འཛུག་ཡང་འཚོམ་གྱི་ཡོད་རེད། བང་གདན་ཡང་འཚོམ་གྱི་རེད། བྱས་ཙང་བུ་མོ་ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱུ་པ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་འཚོམ་དགོས་ཀྱི་མེད་པས།

དབྲེན་ཇེ་བུ་མོ། ང་ལ་ཕྱུ་པ་དང་། ལོག་འཛུག་པ་གདན་ཆ་ཚང་གཅིག་འཚོམ་རོགས་གནང་།

འཚོམ་བཟོ་བ། ཁྱེད་རང་ལ་ཕྱུ་པ་ཕུ་མེད་དགོས། ཡང་ན་ཕུ་ཐུང་ཡོད་པ་དགོས།

དབྲེན་ཇེ་བུ་མོ། ཁྱེད་རང་གིས་བྱས་ན་ག་གི་ཡག་ག་ཡོད་རེད།

འཚོམ་བཟོ་བ། ངས་བྱས་ན་ཕུ་མེད་ཡག་ག་ཡོད་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན་ཕུ་ཐུང་ཡོད་ན་བདེ་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཕུ་ཐུང་མེད་ན་སློད་ཐུང་གྱོན་ཆོག་གི་རེད།

དབྲེན་ཇེ་བུ་མོ། ལགས་རེད། ཏག་ཏག་རེད།

འཚོམ་བཟོ་བ། ད་ཁྱེད་རང་ལ་ལོག་འཛུག་གི་ཚོས་གཞི་ག་རེ་དགོས།

དབྲེན་ཇེ་བུ་མོ། ཕྱུ་པ་སྔོ་སྐྱ་ཡིན་ཙང་ལོག་འཛུག་དེ་ཚོས་གཞི་དཀར་པོ་བཟོས་ན་ལེན་པོ་ཡོང་ས་རེད།

འཚོམ་བཟོ་བ། འོ་ལགས་སོ། བྱས་ན་ཨ་ནི་རས་ཆང་མའི་རྒྱུ་ཆ་གཅིག་པ་རེད།

དབྲེན་ཇེ་བུ་མོ། ད་ཅོ་ཅོ་ལགས། ང་རྒྱུན་ཆ་གཅིག་ཕྱི་དགོས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱུན་ཆ་ཡག་པོ་དེ་འདྲས་ག་ནས་རག་གི་རེད།

འཚོམ་བཟོ་བ། ཚོ་སྦོབས་རྒྱལ་གྱི་ཚོང་ཁང་ལ་ཕེབས་ན་རྒྱུན་ཆ་ཚང་མ་རག་གི་རེད། ཨ་ནི་ཁྱེད་རང་ལ་ཚིགས་ལེབས་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཡང་ན་ཨ་མཚོག་ལ་བཏགས་ཡག་གི་ཨ་ལོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

དབྲེན་ཇེ་བུ་མོ། ང་ལ་དེ་འདྲས་དགོས་ཀྱི་མེད། ང་ལ་གསུ་དང་བྱུ་རུའི་སྐེ་རྒྱན་ཅིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དང་ཁོང་གི་ཚོང་ཁང་ལ་གཅིག་ལྟ་གར་འགྲོ་གི་ཡིན།

འཚོམ་བཟོ་བ། བུ་མོ་ཁྱེད་རང་ཕྱུ་པ་མགྱོགས་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པས།

དབྲེན་ཇེ་བུ་མོ། ལོ་གསར་གྱི་སྟོན་ལ་ཚར་ན་འགྲིག་གི་འདུག

འཚོམ་བཟོ་བ། ཡ་ཡ། ངས་ལོ་གསར་གྱི་སྟོན་ལ་འཚོམ་ཚར་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། ཨ་ནི་ཁྱེད་རང་གི་ཁ་པར་ཨང་གྲངས་འདི་ལ་བཏོག་ཤོག

གྱོན་ཆས། – Clothing

སྒྲ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་གསར་ནི། – Vocabulary with syllable explanation

མིང་ཚིག	Nouns
གྱོན་ཆས།	clothes, clothing (syn: གོས་ཆས་)
	གྱོན་པ་ = to wear, to put on; ཆས་ = tool, thing, as in: ཟ་ཆས་ foodstuff
བོད་ཆས།	Tibetan dress, Tibetan clothing
	བོད་ = Tibet; ཆས་ = tool, thing, as in: ཟ་ཆས་ foodstuff
དབྱིན་ཇིའི་དུག་སློག	Western [style] clothing
	དབྱིན་ཇི་ = English, Western; དུག་སློག་ = clothing
དུག་སློག	clothes, clothing
	སློག་པ་ = to turn upside down
གྲྭ་ཆས།	robes, monk's dress
	གྲྭ་ = གྲྭ་པ་ = monk; ཆས་ = tool, thing
གཟན།	upper dress of a monk's robe
སྒྲིག་ཆས།	uniform
	སྒྲིག་ = to organize, arrange, as in: གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པ་ = to plan, to prepare; ཆས་ = tool, thing
གོས་ཐུང་།	trousers, pants
	གོས་ = clothing, as in: ཟྲོ་གོས་ = food and clothing; ཐུང་ = ཐུང་ཐུང་ = short
སྟོད་ཐུང་།	shirt, t-shirt, blouse, upper garment
	སྟོད་ = upper part; ཐུང་ = ཐུང་ཐུང་ = short
སྨད་གཡོག	skirt
	སྨད་ = lower part (of the body); གཡོག་པ་ = to cover

འོག་འཇུག	blouse, underwear, shirt, undershirt
	འོག = below, underneath; འཇུག = to enter, to engage, as in: སྔོན་འཇུག = prefix, རྗེས་འཇུག = suffix, སྤྱོད་འཇུག = *Entering the Conduct of a Bodhisattva*
རས།	cloth, fabric
ལྷམ་གོག	shoes, boots
	ལྷམ་ = boots, shoes; གོག = lump
ཆུ་ལྷམ།	rain boots
	ཆུ་ = water; ལྷམ་ = boot, shoe
བསིལ་ལྷམ།	slippers, sandals
རྐང་ལྷུག	socks, stockings
	རྐང་ = རྐང་པ་ = leg, foot
ལག་ཤུབས།	gloves
	ལག = ལག་པ་ = hand, as in: ཁ་ལག = food; ཤུབས་ = case, covering, as in: རྐང་ཤུབས་ = socks
ཞྭ་མོ།	hat, cap
	ཞྭ་ = hat, crown, cap
ཁ་དཀྲིས།	neck cloth, shawl
	ཁ་ = mouth, as in: ཁ་ལག = food; དཀྲི = wrap, bandage
སྐེ་རགས།	belt, sash, scarf worn around the waist
	སྐེ་ = neck, throat
ཆར་གོས།	raincoat, syn. ཆར་ཁེབས་
	ཆར་ = ཆར་པ་ rain; གོས་ = clothing, as in: གོས་ཆས་ = clothing
ཉི་གདུགས།	umbrella for the sun
	ཉི་ = ཉི་མ་ = sun, as in: གཟའ་ཉི་མ་ = Sunday; གདུགས་ = umbrella
ཆར་གདུགས།	umbrella for the rain
	ཆར་ = ཆར་པ་ = rain, གདུགས་ = umbrella, parasol
རྒྱན་ཆ།	ornaments, jewellery
	རྒྱན་ = to adorn, to ornament, as in: རྒྱན་ཚིག = adjective; ཆ་ = pair

---

མིག་ཤེལ།	glasses, sunglasses, goggles
	མིག་ = eye; **ཤེལ་** = glass, as in: **ཤེལ་སྒོ་** = mirror
ཕྱུ་པ།	traditional Tibetan dress, *chupa,* coat
པང་གདན།	apron
	པང་ = bosom; **གདན་** = cushion, rug, as in: **ས་གདན་** floor rug
ཕུ་དུང་།	sleeves, also spelled: ཕུ་ཐུང་
ཕུ་མེད།	sleeveless, without sleeves
	ཕུ་ = sleeves; **མེད་** = not having, as in: **ཤ་མེད་** = vegetarian
བལ།	wool
	as in: **བལ་ཡུལ་** = Nepal, land of wool
ཕྱིང་པ།	felt
ཀོ་བ།	leather
	as in: **ཀོ་བའི་སྟོད་ཐུང་** = leather jacket
དར་གོས།	silk, syn.གོས་ཆེན་
	དར་ = fabric, brocade, flag, as in: **དར་ལྕོག** = prayer flags; **གོས་** = **གོས་** ཆས་ = clothing
འགྱིག	synthetic (lit. plastic)
	as in: **འགྱིག་དམ་** = plastic bottle
སྤྲིན་བལ།	cotton
	སྤྲིན་ = cloud; **བལ་** = wool
གསེར།	gold
དངུལ།	silver (also: money)
	as in: **དངུལ་ཁང་** = bank
གཡུ།	turquoise
	as in: **བླ་གཡུ་** = turquoise which protects the life force
བྱུ་རུ།	coral
མུ་ཏིག	pearl
ཨ་ལོང་།	earring

ཨ་མཆོག་གི་རྒྱན་ཁ།	ear ornaments in other shapes
	ཨ་མཆོག་ = ear; རྒྱན་ཁ་ = ornaments, as in: རྒྱན་ཚིག = adjective
ཚིགས་ལེབས།	finger ring, ring, ornament worn above the elbow
	ཚིགས་ = joint; ལེབས་ = coverlet, lid
སྐེ་ཕྲེང་།	necklace
	སྐེ་ = neck; ཕྲེང་ as in ཕྲེང་བ་ = rosary, སྐུ་ཕྲེང་གསུམ་པ་ = third incarnation
ཚོས་གཞི།	color, syn: ཚོན་ཁྲ་
	གཞི་ = ground, basis, as in: མིང་གཞི་ = main letter
ཁ།	pair
	as in: རྒྱན་ཆ་ = ornaments
མཛེས་མ།	pretty, beautiful girl
	མཛེས་ = beautiful, pretty, wonderful; མ་ = བདག་སྒྲ་ = makes it into a female person

བྱ་ཚིག	**Verbs**
གྱོན་པ།	to wear, to put on, to dress, also spelled: གོན་པ་ (ཐ་དད་པ་) as in: གྱོན་ཆས་ = clothing
འཆེམ་པ།	to sew, syn: ཚེམ་བུ་རྒྱག་པ་ (ཐ་དད་པ་)
བཏགས་པ།	to wear / put on ornaments, to attach, to hang [on] (ཐ་དད་པ་)
	བཏགས་པ་ = past tense of the verb: འདོགས་པ་ = to attach, hang on, as in: ལ་བཏགས་ = attached ལ་, and ཡ་བཏགས་ = attached ཡ་
གཡོགས་པ།	to cover, to dress (ཐ་དད་པ་)
བཅིངས་པ།	to fasten, (for example a belt) (ཐ་དད་པ་)
རལ་བ།	to be torn, to be worn out (ཐ་མི་དད་པ་)
གཡར་བ།	to lend, to borrow (ཐ་དད་པ་)
རག་པ།	to get, to receive, to obtain, to find (ཐ་མི་དད་པ་)

རྒྱུན་ཚིག	Adjectives
སྙིང་རྗེ་པོ།	beautiful
	སྙིང་རྗེ་ = compassion
ལེན་པོ།	suitable, fitting, attractive, syn: འཚམ་པོ་
རྫིག་པོ།	handsome, rich, impressive, wonderful (for male persons and things)
དྲོད་པོ།	warm
མཐུག་པོ།	thick, dense, fat (for things)
གྱབ་གྱབ།	thin, light
དབྱིངས་ཚ་པོ།	fashionable, fancy
འཇམ་པོ།	smooth, gentle, soft, fine
	འཇམ་ as in: འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ = *Manjushri*, soft, sweet melody
དགའ་ཤོས།	favourite
	དགའ་ = to like, to love; ཤོས་ makes it into the superlative
རྩུབ་པོ།	rough, harsh, coarse
	རྩུབ་ as in: ཚིག་རྩུབ་ = harsh speech
གྱོན་བདེ་པོ།	comfortable to wear
བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ།	used a lot, often used, useful
	བེད་སྤྱོད་ = use, usages, as in: བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ = to use; ཆེན་པོ་ = big, great
སྔོ་སྐྱ།	bluish, light blue

Expressions

ཁ་ཤས།	some, a few, a handful
དངོས་གནས།	real, really, true, not fake
མཚམས་མཚམས་ལ།	sometimes, at times, once in a while, occasionally
གྱོན་ཚོག་གི་རེད།	It's fine if one wears...
དུག་སློག་གྱོན་སྟང་།	ways of dressing

དཔེ་བརྗོད་དང་ཕྱན་པའི་ཚིག་གསར།

གྱོན་ཆས། = clothes, clothing, syn: གོས་ཆས་

ངའི་**གྱོན་ཆས**་དེ་ཚོ་གཙང་མ་བཀྲུས་རོགས་གནང་། – Please, wash my clothes well.

བོད་ཆས། = Tibetan dress, Tibetan clothing

ང་**བོད་ཆས**་གོན་ཡག་ལ་དགའ་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད། – I really like to wear Tibetan clothes.

མི་ཁ་ཤས་**དབྱིན་ཇིའི་དུག་སློག**་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་རེད། – Some people like Western (style) clothing.

དུག་སློག = clothes, clothing

ཅོག་ཙེའི་སྒང་ལ་**དུག་སློག**་མ་བཞག་རོགས་གནང་། – Please, do not put the clothes on top of the table!

གྲྭ་ཆས། = robes, monk's dress

གྲྭ་ཆས་ཀྱི་ཚོས་གཞི་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་རེད། – There are various colours for the monks' robes.

གཟན། = shawl of the robe of a monk

ཁོང་གིས་**གཟན**་རིང་པོ་ཞེ་པོ་ཅིག་གོན་བཞག – (S)he is wearing a long monk's robe shawl.

སློག་ཆས། = uniform

སློབ་གྲྭའི་**སློག་ཆས**་དེ་ཚོ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་སྙིང་རྗེ་པོ་འདུག – The school uniforms are *very* nice!

གོས་ཐུང་། = trousers, pants

ངའི་གྲོགས་པོ་ཅིག་གིས་ཁ་སང་**གོས་ཐུང**་གསར་པ་ཅིག་ཉོས་སོང་། – A friend of mine bought a new (pair of) trousers yesterday.

སྟོད་ཐུང་། = shirt, t-shirt, blouse, upper garment

ཁྱེད་རང་འཁྱག་ན་ངའི་**སྟོད་ཐུང**་གོན། – If you feel cold, put my pullover on!

འོག་འཇུག = blouse, underwear, shirt, undershirt

ངའི་**འོག་འཇུག**་ཚང་མ་རྙིང་པ་རེད། – All my blouses are old.

སྨད་གཡོག = skirt

ཁོང་གིས་བུ་མོ་ག་དུས་ཡིན་ནའི་**སྨད་གཡོག**་གྱོན་གྱི་ཡོད་རེད། – Her daughter always wears skirts.

རས། = cloth, fabric

ཕྱུ་པ་འཚེམ་འདོད་ཡོད་ན་དང་པོ་**རས**་ག་ཅིག་ཉོ་དགོས་རེད། – If one wishes to sew a *chupa,* one first needs to buy the fabric.

ལྷམ་གོག = shoes, boots

ང་**ལྷམ་གོག**་གསར་པ་ཅིག་ཉོ་དགོས་ཡོད། – I need to buy a new (pair of) boots.

ཆུ་ལྷམ། = rain boots

དབྱར་ཀ་ལ་**ཆུ་ལྷམ་** དཔེ་ཡག་པོ་ཡོད་རེད། – In the summer, rain boots are very good.

བསིལ་ལྷམ། = slippers, sandals

ཚ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་**བསིལ་ལྷམ་**དེ་ཚོ་བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཡོད་རེད། – If it's hot, those slippers come handy.

ཀང་ཤུག = socks, stockings

ཀང་ཤུག་འདི་ལ་དྲི་མ་ཐོ་གི་འདུག – These socks are stinky.

ལག་ཤུབས། = gloves

ངས་ཁོང་ལ་**ལག་ཤུབས་**ཆ་གཅིག་སྤྲད་པ་ཡིན། – I gave him/her a pair of gloves.

ཞྭ་མོ། = hat, cap

ཞྭ་མོའི་བཟོ་ལྟ་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་རེད། – There are all shapes (styles) of hats.

ཁ་དཀྲི། = neck cloth, shawl

ཁྱེད་རང་ཆམ་པ་བརྒྱབ་ན་**ཁ་དཀྲིས་**ཀྱོན་དགོས་རེད། – If you have a cold, you should wear a neck cloth.

སྐེ་རགས། = belt, sash, scarf worn around the waist

ང་ད་ལྟ་**སྐེ་རགས་**བཅིངས་གི་ཡོད། – I am putting on my belt now.

ཆར་གོས། = raincoat, syn. ཆར་ཁེབས

ཁྱེད་རང་གིས་**ཆར་གོས་**འཁྱེར་ཡོད་པས། – Have you brought your raincoat?

ཉི་གདུགས། = umbrella for the sun (parasol)

ཁེ་ས་ངའི་**ཉི་གདུགས་**བརླགས་སོང་། – Yesterday, I lost my umbrella.

ཆར་གདུགས། = umbrella for the rain

ཆར་གདུགས་འདི་སུའི་རེད། – Whose umbrella is that?

རྒྱན་ཆ། = ornaments, jewellery

རྒྱན་ཆ་འདི་ངའི་ཨ་མ་ལགས་ཀྱི་རེད། – This jewelry is my mother's.

མིག་ཤེལ། = glasses, sunglasses, goggles

དེབ་ཀློག་དུས་**མིག་ཤེལ་**གོན་དགོས་རེད། – When reading books, one has to wear glasses.

ཕྱུ་པ། = traditional Tibetan dress, *chupa,* coat

གཟའ་ལྷག་པ་ལ་མི་མང་པོས་**ཕྱུ་པ་**གོན་གྱི་རེད། – On Wednesday many people wear *chupas.*

པང་གདན། = apron

ཐུར་མ་འདི་གཙང་མ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ངའི་ཨ་མའི་**པང་གདན་**གིས་ཕྱིས་པ་རེད། – This spoon is clean! Because it has been wiped with my mother's apron.

ཕུ་ཐུང་། = sleeves, also spelled: ཕུ་དུང་

ཕྱུ་པ་དེའི་**ཕུ་ཐུང་**རིང་དྲགས་བཞག – The sleeves of this *chupa* are too long.

ཕུ་མེད། = without sleeves

སྟོད་ཐུང་**ཕུ་མེད**་འདི་ཡག་པོ་འདུག – This sleeveless shirt is nice.

བལ། = wool

བལ་གྱི་དུག་སློག་གོན་ན་དྲོ་པོ་ཡོད་རེད། – If one wears woollen clothes, it is warm.

ཕྱིང་པ། = felt

ང་ལ་**ཕྱིང་པ**འི་གདན་ཅིག་ཡོད། – I have a cushion (made of) felt.

ཀོ་བ། = leather

གཡག་གི་**ཀོ་བ**་མཐུག་པོ་ཞེ་དྲག་ཡོད་རེད། – Yak leather is very thick.

དར་གོས། = silk, syn. གོས་ཆེན་

ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་**དར་གོས**་ཀྱི་ཐང་ཀ་ཁ་ཤས་ཡོད་རེད། – In our school, we have a few silk *thangkas.*

འགྱིག = synthetic (lit. plastic)

ང་**འགྱིག**་གི་དུག་སློག་ལ་དགའ་པོ་ཞེ་དྲག་མེད། ངའི་དུག་སློག་མང་ཆེ་བ་བལ་གྱིས་བཟོ་གྱུག་རེད། – I do not like synthetic/polyester clothes very much. Most of my clothes are made of wool.

སྲིན་བལ། = cotton

ངས་བྱས་ན་**སྲིན་བལ**་གྱི་དུག་སློག་དེ་ཚོ་གྱོན་བདེ་པོ་ཡོད་རེད། – In my opinion, the cotton clothes are comfortable.

གསེར། = gold

མི་ཕྱུག་པོ་ཁ་ཤས་ལ་**གསེར**་གྱི་གསང་སྤྱོད་ཡོད་རེད་ཟ། – They say that some rich people have a golden toilet.

དངུལ། = silver

སྔོན་མ་བོད་ལ་**དངུལ**་གྱི་ཕོར་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། – In the past, there were many silver cups in Tibet.

གཡུ། = turquoise

བླ་མ་དེས་ཁོང་ལ་བླ་**གཡུ**་གཅིག་གནང་སོང་། – That lama gave him/her a turquoise which (protects) the life force.

བྱུ་རུ། = coral

རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལ་**བྱུ་རུ**་མང་པོ་ཡོད་རེད། – In the ocean, there are a lot of corals.

མུ་ཏིག = pearls

ང་མུ་ཏིག་གི་**ཕྲེང་བ**་གཅིག་ཉོ་དགོས་ཡོད། – I need to buy a pearl rosary.

ཨ་ལོང་། = earring (form of a ring)

ངའི་ཨ་མ་ལ་གསེར་གྱི་**ཨ་ལོང**་ཆ་གཅིག་ཡོད་རེད། – My mother has a pair of golden earrings.

ཨ་མཆོག་གི་རྒྱན་ཆ། = ear ornaments in other shapes

ཚོང་ཁང་འདིའི་ནང་ལ་**ཨ་མཆོག་གི་རྒྱན་ཆ**་མི་འདུག – In this shop, there are no ear ornaments of other shapes (than rings).

ཚིགས་ལེབས། = finger ring, ring, ornament worn above the elbow

གསེར་གྱི་**ཚིགས་ལེབས**་གོང་ཆེན་པོ་རེད། – Golden fingerings are expensive.

སྐེ་ཕྲེང་། = necklace

ང་གཡུ་དང་བྱུ་རུའི་སྐེ་ཕྲེང་གཅིག་ཉོ་གར་འགྲོ་དགོས་ཡོད། – I need to go and buy a necklace with turquoise and corals.

ཚོས་གཞི། = color, syn: ཚོན་ཁྲ་

ཁྱེད་རང་གི་གོས་ཐུང་**ཚོས་གཞི**་ག་རེ་རེད། – What colour are your trousers?

ཆ། = pair

ང་ལ་རྒྱབ་བཀག་**ཆ**་གཅིག་ཡོད། – I have a pair of chairs.

མཛེས་མ། = pretty, beautiful girl

ལྷ་མོ་ད་ལོ་བོད་པའི་**མཛེས་མ**་ཨང་དང་པོ་དེ་རེད། – This year, Lhamo is the most beautiful Tibetan lady (lit. number one).

གྱོན་པ། = to wear, to put on, to dress, also spelled: གོན་པ་(ཐ་དད་པ་)

དུག་སློག་དྲོ་པོ་**གྱོན**་རོགས་གནང་། – Please wear warm clothes!

འཚེམ་པ། = to sew, syn: ཚེམ་བུ་རྒྱག་པ་ (ཐ་དད་པ་)

ངའི་གྲོགས་པོས་ང་ལ་སྟོད་ཐུང་ཅིག་**ཚེམ་པ**་རེད། – My friend sew a shirt for me.

བཏགས་པ། = to wear, put on ornaments, to attach, to hang (on) (ཐ་དད་པ་)

ཁྱེད་རང་སྐེ་ལ་ག་རེ་**བཏགས**་ཡོད། – What are you wearing on your neck?

གཡོགས་པ། = to cover, to dress, to be covered (ཐ་དད་པ་)

ཁྱེད་རང་འཁྱག་ན་ཉལ་ཆས་དྲོ་པོ་གཅིག་**གཡོགས**་དགོས་རེད། – If you are feeling cold, you need to cover (yourself with) a warm blanket.

བཅིང་བ། = to tie, to fasten

ཁོང་ཕྲ་སྐམ་པོ་ཡོད་ཙང་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྐེ་རགས་**བཅིང**་དགོས་རེད། – Because she/he is slim, she/he really needs to fasten a belt.

རས། = fabric, cloth

ཅོག་ཙེའི་སྒང་ལ་**རས**་དེ་གཡོགས་རོགས་གནང་། – Please cover the table with the cloth.

རལ་བ། = to be torn, to be worn out (ཐ་མི་དད་པ་)

ཁྱེད་རང་གི་གོས་ཐུང་**རལ**་བཞག – Your trousers are worn out. (Lit. have been)

གཡར་བ། = to lend, to borrow (ཐ་དད་པ་)

ང་ལ་སྨྱུ་གུ་གཅིག་**གཡར**་དང་། – Please lend me a pen!

རག་པ། = to get, to receive, to obtain, to find (ཐ་མི་དད་པ་)

རྒྱན་ཆ་ཡག་པོ་དེ་འདྲས་ཚོང་ཁང་ག་ནས་**རག**་གི་རེད། – Where can I find good jewelleries (like that)?

སྙིང་རྗེ་པོ། = beautiful, pronounced: སྙིང་རྗེ་པོ་

ཡུལ་ལྗོངས་འདི་**སྙིང་རྗེ་པོ**་འདུག – This landscape is beautiful.

ལན་པོ། = suitable, fitting, attractive, syn: འཚམ་པོ་

ཕྱུ་པ་དེ་ཁྱེད་རང་ལ་**ལན་པོ**་ཞེ་པོ་གཅིག་འདུག – This *chupa* suits you perfectly!

རྫིག་པོ། = handsome, rich, impressive, wonderful (for male persons and things)

ཁྱི་དེ་**རྫིག་པོ**་འདུག – This is an impressive dog.

དྲོད་པོ། = warm

དགུན་ཁ་སྐབས་ལ་དུག་སློག་**དྲོད་པོ**་གྱོན་དགོས་རེད། – In the winter, one has to wear warm clothes.

མཐུག་པོ། = thick, dense, fat (for things)

དབྱར་ཀའི་སྐབས་ལ་དུག་སློག་**མཐུག་པོ**་གྱོན་ན་ཚ་བ་འཚིག་གི་རེད། – If one puts on thick clothes in the summer, one will feel too hot.

གྱབ་གྱབ། = thin, light

ང་སྟོད་ཐུང་**གྱབ་གྱབ**་ལ་དགའ་པོ་ཡོད། – I like light shirts.

དབྱིངས་ཚ་པོ། = fashionable, fancy

འདི་སྟོད་ཐུང་གསར་པ་དེ་**དབྱིངས་ཚ་པོ**་འདུག་ག – My new shirt is fashionable, isn't it?

འཇམ་པོ། = smooth, gentle, soft, fine

བལ་**འཇམ་པོ**་ཡོད་རེད། – Wool is soft.

དགའ་ཤོས། = favourite

ཁྱེད་རང་གི་ཁ་ལག་**དགའ་ཤོས་**ག་རེ་རེད། – What is your favourite food?

རྩུབ་པོ། = rough, harsh, coarse

རྡོ་འདི་**རྩུབ་པོ་**ཞེ་པོ་གཅིག་འདུག – This stone is very rough.

གྱོན་བདེ་པོ། = comfortable to wear

ངས་བྱས་ན་ཕྱུ་པ་དངོས་གནས་**གྱོན་བདེ་པོ་**འདུག – I think *chupas* are really comfortable to wear.

བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ། = useful, used a lot, used often

ཆར་དུས་སྐབས་ལ་ཆར་གོས་བེད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞེ་པོ་གཅིག་ཡོད་རེད། – In the rainy season, the rain coat is extremely useful.

སྔོ་སྐྱ། = bluish, light blue

ཁྱེད་རང་གི་ཕྱུ་པ་**སྔོ་སྐྱ་**ཡིན་ཙང་འོག་འཇུག་དེ་དཀར་པོ་བཟོས་ན་ལེན་པོ་ཡོང་ས་རེད། – Since your *chupa* is bluish, it will probably be suitable if you make the blouse white.

ཁ་ཤས། = some, a few, a couple

མི་**ཁ་ཤས་**ནང་ལ་བསྡད་བཞག – A couple of people are at home.

དངོས་གནས། = really, real, true, not fake

གསར་འགྱུར་དེ་**དངོས་གནས་**རེད་པས། – Is that (piece of) news true?

མཚམས་མཚམས་ལ། = once in a while, sometimes, occasionally

ངས་**མཚམས་མཚམས་**ལ་ཤ་ཟ་གི་ཡོད། – Sometimes, I eat meat.

གྱོན་ཆོག་གི་རེད། = It's fine if one wears...

ཕྱུ་པ་ལ་ཕུ་ཐུང་མེད་ན་འོག་འཇུག་**གྱོན་ཆོག་གི་རེད།**– If the *chupa* does not have sleeves, one can wear a blouse.

དུག་སློག་གྱོན་སྟངས། = ways of dressing

ལུང་པ་རེ་རེ་ལ་**དུག་སློག་གྱོན་སྟངས་**མི་འདྲ་བ་ཡོད་རེད། – In every country, there are different ways of dressing.

The connector ཚང་ : "because", "since", "as", "therefore", etc.

Position and use

In Tibetan, the connector (or conjunction) *"because"* cannot be placed at the beginning of a sentence. The construction is similar to the way a conditional phrase is formed, using ན་.

To indicate the speaker's perspective, only those auxiliaries pertaining to བདག་, such as ཡིན་, མིན་, ཡོད་, etc. can precede the connector ཚང་. You will never hear somebody saying: *རེད་ཚང་ because རེད། is considered an objective, set, closed statement which therefore does not serve for being a reason.

> **The formula:**
>
> reason + **ཚང་** + result

Alternative versions

So, according to the formula, the sentence is constructed like this:

བློ་བཟང་བོད་པ་**ཡིན་** + **ཚང་** + བོད་ཇ་མང་པོ་འཐུང་གི་ཡོད་རེད།

Because Lobsang is Tibetan (*reason*), he drinks lots of Tibetan tea (*result*).

This causal relationship could equally be expressed in two sentences, in which case the second one would start with **བྱས་ཚང་** (therefore):

བློ་བཟང་བོད་པ་རེད། **བྱས་ཚང་**ཁོང་བོད་ཇ་མང་པོ་འཐུང་གི་ཡོད་རེད།

Lobsang is (a) Tibetan. Therefore he drinks a lot of Tibetan tea.

Or one could first state the result and then add **གང་ཡིན་ཟེར་ན་** ("because"), which literally means "if one asks why":

བློ་བཟང་བོད་ཇ་མང་པོ་འཐུང་གི་ཡོད་རེད། **གང་ཡིན་ཟེར་ན་**ཁོང་བོད་པ་རེད།

Lobsang drinks lots of Tibetan tea because he is (a) Tibetan.

To be even more elaborate, one could also use the expression: **རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་**– "if one asks the reason."

བློ་བཟང་བོད་ཇ་མང་པོ་འཐུང་གི་ཡོད་རེད། **རྒྱུ་མཚན་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན་**ཁོང་བོད་པ་རེད།

Lobsang drinks a lot of Tibetan tea. Why? He is Tibetan.

Connecting two sentences into one

The most common practice is to put ཅིང་ in the middle of the sentence. You should make an effort to get used to this, even if it feels a bit unusual in the beginning. Being able to use ཅིང་ will allow you to speak in a more concise and eloquent way rather than just making short simple sentences. Tibetans tend to use གང་ཡིན་ཟེར་ན་, etc. less than Tibetan language students.

The formula remains the same, regardless of the tense or mode of the verb which we will now take a look at, one by one.

a) ཅིང་ with the verbs "to be" and "to have"

As always, it is important to remember the grammatical distinction between *essential* and *existential*. There is, however, no distinction made in terms of *evidence* where ཅིང་ is involved. Where the auxiliary would normally be either ཡོད་རེད་ or འདུག, both become ཡོད་ when they precede ཅིང་. For example:

Both དོན་གྲུབ་ལ་དངུལ་མང་པོ་**འདུག** and དོན་གྲུབ་ལ་དངུལ་མང་པོ་**ཡོད་རེད**end up being:

དོན་གྲུབ་ལ་དངུལ་མང་པོ་**ཡོད་ཅིང་**སྦྱིན་པ་གཏོང་གི་ཡོད་རེད།
Because Döndrub has plenty of money, he practices generosity.

As mentioned earlier, this is to emphasise the personal perspective of the speaker.

ང་བོད་པ་**མིན་ཅིང་**བོད་ཇ་ལ་དགའ་པོ་ཞེ་དྲག་མེད།
Since I am not (a) Tibetan, I don't like Tibetan tea very much.

བཀྲ་ཤིས་བོད་པ་**ཡིན་ཅིང་**གངས་རིན་པོ་ཆེ་མཇལ་གར་ཕེབས་མྱོང་ཡོད་རེད།
As Tashi is (a) Tibetan, he has been to Mount Kailash.

ངའི་ཨ་མ་ལགས་ནང་ལ་**མེད་ཅིང་**ད་ལྟ་མ་ཕེབས་རོགས་གནང་།
Since my mother is not at home, please do not come right now!

b) ཅིང་ with any full verb

In the present and past tense, there are two options, either to put the ཅིང་ directly after the verb or after the auxiliary (pertaining to བདག)

ཙང་ with the Present Tense

ངའི་གྲོགས་མོ་བོད་སྐད་ཡག་པོ་**ཤེས་ཙང་**ང་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་འདོད་ཡོད།

ངའི་གྲོགས་མོ་བོད་སྐད་ཡག་པོ་**ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཙང་**ང་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་སྐད་ཆ་བཤད་འདོད་ཡོད།

Since my friend knows Tibetan well, I would like to talk with her.

General and specific

The two constructions above are interchangeable - the first is a little more general and the second more specific. The first could also be expressed in the Past Tense and the second is more commonly used. The context will tell and the ambiguity comes about because ཤེས་པ་ does not have a different spelling for the past.

ངའི་རོགས་པས་བོད་སྐད་**མ་ཤེས་ཙང་**ངས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་བརྒྱབ་པ་ཡིན།

ངའི་རོགས་པས་བོད་སྐད་**ཤེས་ཀྱི་མེད་ཙང་**ངས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་བརྒྱབ་པ་ཡིན།

Because my friend does not know Tibetan, I spoke in English.

དེ་རིང་ཉི་མ་ཡག་པོ་**ཤར་གྱི་ཡོད་ཙང་**དུག་སློག་མཐུག་པོ་གྱོན་གྱི་མེད།

Since the sun is shining nicely today, I'm not putting on thick clothes.

ཙང་ with the Past Tense

If the reason is in the past, the past form of the verb is used.

ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་ཁ་ལག་མ་**བཟོས་ཙང་**ང་ཟ་ཁང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན།

As [my] mother didn't prepare food, I went to the restaurant.

ཨ་མ་ལགས་ཀྱིས་ཁ་ལག་**བཟོས་མེད་ཙང་**ང་ཟ་ཁང་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན།

As [my] mother had not prepared [any] food, I went to the restaurant.

Past simple versus present perfect

The auxiliary of the Simple Past, པ་ཡིན་, is rarely used before ཙང་. This is probably because only the past tense of the verb is enough. And it might also be because པ་ཡིན་ refers to an action which has been completed and is therefore seldom the reason for something else. However, present perfect tense, as in the second sentence above, is common or just the past tense of the verb itself.

Second part of the sentence

The second part of the sentence after the ཙང་ can be in any tense – this applies to any ཙང་ construction. For example:

ངའི་ཅོ་ལགས་ཀྱིས་གནམ་གྲུའི་ས་མི་ཉོས་**མེད་ཙང་**ད་ལྟ་འགྲུལ་བཞུད་ལས་ཁུངས་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན།

Since my older brother did not buy the plane ticket, I'll now go to the travel agency. (Second part is future)

ངས་ཁང་བདག་ལ་ཁང་གླ་སྤྲད་ཡོད་ཙང་ད་ལྟ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་དགོས་མ་རེད།

Since I've paid the rent to my landlord, now I do not need to worry. (Second part with secondary verb)

ཙང་ with the Future Tense:

ཁྱེད་རང་བོད་ལ་ཕེབས་**ཡག་ཡིན་ཙང་**ང་ཡང་འགྲོ་འདོད་ཡོད།

Because you are going to Tibet, I also would like to go [there].

ལོ་རྗེས་མར་ཁོང་བལ་ཡུལ་ལ་བཞུགས་**ཡག་མིན་ཙང་**ཁོང་གི་སྐུ་ཟླ་ཡང་བཞུགས་ཀྱི་མ་རེད།

Since he won't stay in Nepal next year, his wife won't stay either.

c) ཙང་ with secondary verbs

ཁོང་གཞུང་ཚབ་ཁང་ལ་འགྲོ་འདོད་**མེད་ཙང་**དྲ་རྒྱའི་ཐོག་ནས་ཚོག་མཆན་ཞུ་གི་ཡོད་རེད།

Since she/he does not want to go to the embassy, she/he applies for the visa online.

ང་ཚོ་བོད་ལ་འགྲོ་**འདོད་ཡོད་ཙང་**བོད་སྐད་སྦྱང་གི་ཡོད།

Since we would like to go to Tibet, we are learning Tibetan.

ཁྱེད་རང་ཕྱགས་སྟོ་ལ་**ཕེབས་མ་ཐུབ་ཙང་**ང་སྐྱིད་པོ་མ་བྱུང་།

Because you were unable to come to the party, it wasn't fun for me.

བསྟན་འཛིན་ལགས་བལ་ཡུལ་ལ་**ཕེབས་སྨྱོང་མེད་ཙང་**ད་ལྟ་ཕེབས་འདོད་ཡོད་རེད།

Since Tenzin-la has never been to Nepal, she would like to go now.

ཁོང་ཚོ་རྒྱ་གར་སྐད་རྒྱག་**ཤེས་ཀྱི་མེད་ཙང་**རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་གསེབ་ལ་དཀའ་ངལ་ཏོག་ཙམ་ཕྲད་སོང་།

Since they do not know Hindi, they faced some troubles in the Indian villages.

ཚང་ explicitly referring to the Present

བློ་བཟང་ཕྱགས་སྟོ་ལ་ཕེབས་**ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཚང་**ཁོང་སེམས་པ་སྐྱོ་གི་འདུག

Lobsang is sad because he cannot go/come to the party.

ཁོང་རང་སྐྱོང་མང་པོ་བྱེད་**དགོས་(ཀྱི་)ཡོད་ཚང་**རོགས་པ་ཕྱག་གར་འགྲོ་གི་ཡོད་མ་རེད།

He doesn't go to see friends because he needs to do a lot of homework.

ང་དེང་སང་ལས་ཀ་བྱེད་**དགོས་(ཀྱི་)མེད་ཚང་**དེབ་མང་པོ་ཀློག་གི་ཡོད།

Because I don't need to work these days, I read lots of books.

Little detail: Be careful about the different uses of འདོད་པ་, དགོས་པ་ and ཐུབ་པ་ here. Whereas འགྲོ་དགོས་ཡོད་ཚང་ and འགྲོ་འདོད་ཡོད་ཚང་ are present tense, འགྲོ་ཐུབ་ཡོད་ཚང་ is past tense.

ཚང་ explicitly referring to the past

Therefore, if you want to be explicit about the past with the former two, you need a བྱུང་.

ཁོང་ཚོ་ནང་གཙང་མ་བཟོ་**དགོས་བྱུང་ཚང་**ངའི་སྐྱེ་སྐར་ཕྱགས་སྟོ་ལ་སྐྱབས་མ་སོང་།

As they *had* to clean [their] house, they did not come to my birthday party.

Another alternative

Instead of using the connector **ཚང་**, one could use **བྱས་**, **ནས་** or **སྟེ་**. In this context, each of these words could also be translated as "after." The preceding verb is always conjugated in the Past, but the tense of the verb in the second part of the sentence can vary. For example:

ཁོང་ལ་ཁང་པ་ཡག་པོ་གཅིག་རག་**བྱས་**སེམས་པ་དགའ་སོང་།

After/because of finding a good room, she/he was happy.

ངའི་རོགས་པས་ཆང་མང་པོ་བཏུང་**ནས་**མགོ་ན་སོང་།

My friend got a headache because of drinking lots of *chang*.

ངས་ཚིག་མ་སྦྱང་**སྟེ་**འཛིན་གྲྭ་ལ་མགོ་འཐོམ་སོང་།

Because I didn't learn the words, I got lost in class.

In all the above sentences, one could equally use **ཚང་** as an alternative. Generally speaking, **ནས་** is more commonly used than **བྱས་**. However, people from Lhasa use **བྱས་** more. The

meaning of both is the same, i.e. "because" or "after."

Some Tibetans say that ནས་ should never follow a negated verb. The argument is that one cannot reasonably talk about "after" if the first action hasn't actually taken place. Therefore, one *wouldn't* say: * ངས་ཚིག་མ་སྦྱང་ནས་འཛིན་གྲྭ་ལ་མགོ་འཐོམ་སོང་།   (I got confused in class because I had not learnt the words.) Instead, these Tibetans would use ཙང་ or བྱས་. However, it should be noted that not all Tibetans stick to this rule.

The connector ན་ཡང་ – "though", "although", "even though", "despite"

Introduction

This connector carries a meaning that is the opposite of the one discussed above. Instead of showing a reason, it shows a contradiction or opposite. It is nonetheless convenient to introduce them both in the same lesson, since their position within the sentence and way to connect to the verb and auxiliaries pertaining to བདག་ are the same. The conjugations of ན་ཡང་ are the same as with only ན་.

Literal meaning

It may also help you to think in terms of "even if", "also if", etc, - since this is what ན་ཡང་ literally means.

ཡིན་ནའི་ is a short version of the expression ཡིན་ན་ཡང་, used in certain dialects. Their meaning is exactly the same.

Two short sentences

Until now, you would have formed the following two short sentences, starting the second one with "but" or "however":

ཁོང་བོད་པ་རེད། ཡིན་ནའི་བོད་ཇ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་མ་རེད།   or: ཡིན་ན་ཡང་བོད་ཇ་ལ་...
She is (a) Tibetan. **But** she doesn't like Tibetan tea.

Combining two opposing sentences

So, the connector ན་ཡང་ is placed between two opposing sentences, connecting them into a single sentence. This turns the sentence into the equivalent of an English "(even) though" construction. It is shorter, more convenient and much more common:

ཁོང་བོད་པ་**ཡིན་ན་ཡང་**བོད་ཇ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་མ་རེད། or: ཁོང་བོད་པ་ཡིན་ནའི་···

Although she is Tibetan, she does not like Tibetan tea.

Similarity to ཅིང་ and ན་

The following examples will illustrate the similarity of application (to ཅིང་ and ན་) in terms of the auxiliaries. Also in the context of ན་ཡང་, remember that only the verb itself or the auxiliaries related to བདག་– namely ཡིན་, མིན་, ཡོད་, མེད་ – can precede the connector.

a)   With "to be" and "to have"

སྒྲོལ་མ་ནང་པ་**ཡིན་ནའི་**ཤ་མང་པོ་ཟ་གི་ཡོད་རེད། (ཡིན་ན་ཡང་)

Despite the fact that Dolma is a Buddhist, she eats lots of meat.

འཇམ་དབྱངས་ལ་དངུལ་མང་པོ་**མེད་ནའི་**ད་དུང་འཕྱམས་ཁྱི་ལ་ཁ་ལག་སྤྲད་ཀྱི་འདུག

Even though Jamyang doesn't have much money, he still gives food to the street dogs.

b)   Present tense

དེང་སང་ཁོང་ལས་ཀ་**བྱེད་ཀྱི་མེད་ན་ཡང་**ཐེལ་བ་ཚ་པོ་ཞེ་དྲག་འདུག

Even though she isn't working these days, she is extremely busy.

c)   Paste tense

ངས་ང་རང་གི་ཤག་གཙང་མ་**བཟོས་མེད་ནའི་**ཁྱེད་རང་ངའི་ཚ་ལ་ཕེབས་རོགས།

Even though I didn't clean my little room, please come to my home.

ཁྱེད་རང་གིས་ཉོས་ཆ་**བརྒྱབ་ཡོད་ན་ཡང་།** ངས་ད་དུང་མར་དང་གྲོ་ཞིབ་ཉོ་དགོས་བྱུང་།

Though you had [already] done the shopping, I still needed to buy butter and flour.

d)   Future

ཉི་མ་གསུམ་ཀྱི་རྗེས་ལ་རྒྱ་མཚོ་བོད་ལ་**ཕེབས་ཡག་ཡིན་ནའི་**ད་དུང་སྒྲ་མི་ཉོས་ཡོད་མ་རེད།

Though Gyatso will be going to Tibet in three days, he hasn't bought the ticket yet.

ཁོང་མི་ཁོར་ནང་ལ་**ཕེབས་ཡག་མིན་ནའི་**གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་རེད།

Even if she/he will not go by train, she/he still needs to be careful.

e)   With secondary verbs

ང་མེ་འཁོར་ནང་ལ་འགྲོ་**འདོད་ཡོད་ནའི་**གནམ་གྲུ་ནང་ལ་འགྲོ་དགོས་རེད།   གང་ཡིན་ཟེར་ན་དུས་ཚོད་ཡོད་མ་རེད།

Even though I want to go by train, I have to take the plane. Because there is not (enough) time.

ཁྱེད་རང་ད་ལོ་གནས་སྐོར་ལ་ཕེབས་**མ་ཐུབ་ན་ཡང་**ད་ལྟ་ནས་འཆར་གཞི་བཟོས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།

Even if you cannot go on pilgrimage this year, it is good if you already make plans from now on.

ངས་དབྱིན་སྐད་ཡག་པོ་ཞེ་དྲགས་**མ་ཤེས་ན་ཡང་**མི་མཉམ་དུ་སྐད་ཆ་ཏོག་ཙམ་བཤད་ཀྱི་ཡོད།

Despite of the fact that I don't know English very well, I speak a bit with people.

ཁོང་ཚོ་འབྲུག་ཡུལ་ལ་ཐེངས་གཉིས་འགྲོ་**མྱོང་ཡོད་ན་ཡང་**ཡང་བསྐྱར་འགྲོ་ཡག་གི་འཆར་གཞི་ཡོད་རེད།

Even though they have already been to Bhutan twice, they have the plan to go again.

ན་ཡང་ Combined with question words

There are occasions where ན་ཡང་ does *not* show any opposite or contradiction. Whenever there is a question word in the same sentence with ན་ཡང་ it has a different connotation. Namely, "wherever" "whatever" "whoever" "whenever", etc. For example:

ཁྱེད་རང་ཡུལ་པ་**ག་པར་འགྲོ་ན་ཡང་**གྲ་སྒྲིག་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་རེད།

Wherever country you are travelling to, you have to prepare well.

བཀྲ་ཤིས་ལགས་ལ་དུག་སློག་**ག་རེ་གྱོན་ན་ཡང་**མཛེས་མ་མཐོང་གི་འདུག་ག

Whatever Tashi la is wearing, she looks pretty, doesn't she?

ཁྱེད་རང་ལམ་ཀ་བརླག་ན་**སུ་ཡིན་ནའི་**ཁྱེད་རང་ལ་རོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་རེད།

If you lose your way, whoever it is, they will help you.

ངའི་ཁྱིམ་མཚེས་དེ་ཚོ་**ག་དུས་ཡིན་ནའི་**ཉུམ་ར་ལ་ཉིན་གུང་ཁ་ལག་ཟ་གི་ཡོད་རེད།

My neighbours always eat lunch in the garden.

ཁང་པ་**ག་གི་སྐྱས་ན་ཡང་**གཙང་སྦྲ་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་རེད།

Whichever room one is renting, one has to keep it clean.